

Onderrichtingen voor de kiezer in de kieskantons die voor het gebruik van een elektronisch stelsysteem met papieren bewijsstuk zijn aangewezen bij de gelijktijdige verkiezingen voor, in de eerste plaats, het Europees Parlement, in de tweede plaats de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de derde plaats het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en de Brusselse leden van het Vlaams Parlement.

1° De kiezers worden tot de stemming toegelaten van 8 tot 16 uur. Kiezers die zich om 16 uur in het lokaal bevinden, worden nog tot de stemming toegelaten.

2° Nadat de voorzitter het identiteitsdocument en de oproepingsbrief van de kiezer heeft gecontroleerd, overhandigt de voorzitter in ruil voor die documenten aan de kiezer een chipkaart voor de stemming.

De Belgische meerderjarige kiezer, die ingeschreven is in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente, en die een witte oproepingsbrief bij zich heeft, krijgt een gevalideerde chipkaart die zo aangepast is dat hij kan stemmen voor de verkiezing van het Europees Parlement, voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en voor de verkiezing van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en de Brusselse leden van het Vlaams Parlement.

3° De kiezer mag zich niet langer in het stemhokje ophouden dan nodig is om te stemmen. Om zijn stem uit te brengen, steekt hij eerst de chipkaart in de daartoe bestemde gleuf van de lees-registreereenheid voor chipkaarten van de stemcomputer.

De kiezer bepaalt de taal waarin hij zijn stemmen wenst uit te drukken door op het aanraakscherm te duwen.

4° De Belgische meerderjarige kiezer, die ingeschreven is in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente, brengt eerst zijn stem uit voor de verkiezing van het Europese Parlement en, nadat hij deze bevestigd heeft, zijn stem voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers; nadat hij deze stem bevestigd heeft, brengt hij zijn stem uit voor de verkiezing van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, die hij eveneens bevestigd; de kiezer die voor de verkiezing van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement geen stem heeft uitgebracht voor een kandidatenlijst die deel uitmaakt van de Franse taalgroep, kan bovendien een stem uitbrengen voor een lijst die voorgesteld wordt voor de rechtstreekse verkiezing van de Brusselse leden van het Vlaams Parlement.

5° Om te stemmen, gaat de kiezer als volgt te werk:

a) Voor de verkiezing van het Europees Parlement:

- de kiezer kiest eerst het (Nederlandse of Franse) kiescollege voor een lijst waarvoor hij zijn stem wil uitbrengen en hij bevestigd deze keuze;
- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigd deze keuze;
- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigd deze keuze;
- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of –opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door

achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of –opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of –opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

b) Voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers:

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;
- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;
- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of –opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of –opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of –opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

c) Voor de verkiezing van het Gewestparlement:

- de kiezer kiest eerst het (Franse of Nederlandse) kiescollege voor een lijst waarvoor hij zijn stem wil uitbrengen en hij bevestigt deze keuze;
- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;
- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;
- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaten van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaten; het vakje van elke kandidaat wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

d) voor de verkiezing van de Brusselse leden van het Vlaams Parlement:

- de kiezer duidt de lijst aan waarvoor hij wil stemmen door te drukken op de zone van de gekozen lijst en hij bevestigt deze keuze;
- indien de kiezer akkoord is met de voorgestelde volgorde van de kandidaten (titularissen en opvolgers) van de lijst die hij steunt, drukt hij op het lichtstipje van het vakje dat zich bovenaan deze lijst bevindt aan de linker bovenkant van het scherm, en hij bevestigt deze keuze;
- zo niet, brengt hij een naamstem uit voor één of meerdere kandidaat-titularissen en/of –opvolgers van deze lijst, die voorafgegaan worden door een volgnummer, door achtereenvolgens op het vakje van deze kandidaat (kandidaten) te drukken. Hiervoor drukt hij om het even waar op het stemvakje van één of meerdere kandidaat-titularissen en/of –opvolgers; het vakje van elke kandidaat-titularis en/of –opvolger wordt grijs gekleurd. Hij bevestigt deze keuze.

6° Nadat de kiezer zijn stem voor de drie verkiezingen heeft bevestigd, neemt hij het stembiljet dat afgedrukt wordt door de computer en vouwt hij dit grondig in twee gelijke delen, met de afgedrukte zijde naar binnen. Hij neemt vervolgens zijn chipkaart terug.

De kiezer kan al dan niet opteren voor de visualisatie van zijn uitgebrachte stemmen. De kiezer scant hiertoe de barcode van zijn stembiljet met de lezer die aanwezig is in een van de stemhokjes in het stembureau; er kan echter niets meer worden gewijzigd aan de uitgebrachte stemmen.

7° De kiezer begeeft zich naar de stembus met zijn nog steeds in tweeën gevouwen stembiljet met de afgedrukte zijde naar binnen. Indien een andere kiezer al aanwezig is bij de stembus om er zijn stembiljet te registreren, moet de kiezer in de wachtzone wachten. De kiezer geeft vervolgens zijn chipkaart af aan de voorzitter van het bureau of aan de bijzitter die door deze voorzitter werd aangeduid. De kiezer scant de barcode van zijn stembiljet, deze operatie opent de klep van de stembus, en stopt zijn stembiljet in de stembus. De kiezer krijgt zijn identiteitsdocument terug, alsook zijn oproepingsbrief, afgestempeld door de voorzitter of de daartoe gemachtigde bijzitter.

8° Het stembiljet wordt geannuleerd :

- a) indien de kiezer, bij het verlaten van het stemhokje, zijn stembiljet zo vouwt dat de stem die hij heeft uitgebracht, bekendgemaakt wordt. Hetzelfde geldt als de kiezer aan de buitenkant markeringen of opschriften heeft aangebracht op zijn stembiljet;
- b) indien de kiezer door een verkeerde manipulatie of door enige andere onvrijwillige beweging het hem overhandigde stembiljet heeft beschadigd ;
- c) indien de afdruk van het stembiljet om welke technische reden ook totaal of gedeeltelijk onmogelijk blijkt te zijn;
- d) indien, bij visualisatie door de kiezer op het scherm van de inhoud van de barcode, een verschil wordt vastgesteld tussen deze visualisatie op het scherm en de vermelding van de stem zoals afgedrukt op het stembiljet;
- e) indien de barcode niet gelezen kan worden door de elektronische stembus.

In de in het vorige lid bedoelde gevallen wordt de kiezer verzocht opnieuw te stemmen door middel van een andere chipkaart. Op de zelfde manier zal een kiezer die voor het stemmen per ongeluk de chipkaart die hem werd overhandigd, beschadigd heeft, een nieuwe chipkaart krijgen.

9° Wie zijn stemrecht meermaals uitoefent, of gestemd heeft zonder het recht daartoe te hebben of wie zonder geldige volmacht voor een ander heeft gestemd, is strafbaar.

UITTREKSEL UIT HET KIESWETBOEK

Art. 94ter. § 1. De voorzitters van de in artikel 94 bedoelde hoofdbureaus van de kieskring maken, ieder wat hem betreft, binnen vijfenzeventig dagen na de datum van de verkiezingen, in vier exemplaren, een verslag op ten behoeve van de Controlecommissie over de uitgaven die de politieke partijen en de kandidaten voor verkiezingspropaganda hebben gedaan, alsmede over de herkomst van de geldmiddelen die zij daartoe hebben aangewend. (...)

§ 2. (...) Een exemplaar van het verslag wordt vanaf de vijfenzeventigste dag na de verkiezingen ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg gedurende vijftien dagen ter inzage gelegd van alle kiesgerechtigden, op vertoon van hun oproepingsbrief voor de verkiezingen, die hieromtrent binnen dezelfde termijn schriftelijk hun opmerkingen kunnen formuleren.

Art. 130. Ten laste van de Staat komen de verkiezingsuitgaven voor :

1° (...)

1bis° (...)

2° (...)

3° de reiskosten voorgelegd door de kiezers die op de dag van de verkiezing niet meer in de gemeente verblijven waar ze als kiezer zijn ingeschreven, onder de voorwaarden bepaald door de Koning ;

3° bis de organisatie van een aangepaste transportdienst naar de stembureaus voor de kiezers met een handicap, onder de door de Koning vastgelegde voorwaarden;

4° (...)

Art. 143. (...)

De kiezer die wegens een handicap niet in staat is om zich alleen naar het stembokje te begeven of om zelf zijn/haar stem uit te brengen, kan zich met toestemming van de voorzitter door een persoon van zijn keuze laten bijstaan. Beide namen worden in het proces-verbaal vermeld.

Als een bijzitter of een getuige de echtheid of de ernst van de aangevoerde handicap betwist, beslist het stembureau en wordt de met redenen omklede beslissing in het proces-verbaal opgenomen.

Art. 147bis. § 1. De volgende kiezers kunnen een andere kiezer machtigen om in hun naam te stemmen:

1° de kiezer die wegens ziekte of handicap niet in staat is om zich naar het stembureau te begeven of er naartoe gevoerd te worden. Deze onbekwaamheid wordt door een arts op het in paragraaf 3 bedoelde volmachtformulier vermeld. Geneesheren die als kandidaat voor de verkiezing zijn voorgedragen, mogen een dergelijk bewijs niet afleveren.

2° de kiezer die om beroeps- of dienstredenen:

a) in het buitenland is opgehouden, alsook de kiezers, leden van zijn gezin die met hem aldaar verblijven;

b) de dag van de stemming in het Koninkrijk is, maar in de onmogelijkheid verkeert zich in het stembureau te melden.

De in de bepalingen onder a) en b) bedoelde onmogelijkheid moet door de militaire of burgerlijke overheid of door de werkgever onder wie de betrokkene ressorteert, vermeld worden op het in paragraaf 3 bedoelde volmachtformulier;

3° de kiezer die een activiteit als zelfstandige uitoefent en zich wegens die activiteit niet in het stembureau kan melden. De burgemeester van de woonplaats of zijn afgevaardigde vermeldt deze onmogelijkheid op het in paragraaf 3 bedoelde volmachtformulier, op voorwaarde dat de kiezer zijn ondernemingsnummer voorlegt en een verklaring op erewoord indient waarin hij verklaart niet naar het stembureau te kunnen komen. De Koning bepaalt het model van de door de kiezer ingediende verklaring op erewoord. De aanvraag wordt ingediend bij de burgemeester van de woonplaats ten laatste op de dag vóór de verkiezingsdag.

Hetzelfde geldt voor de gezinsleden van een zelfstandige die het beroep uitoefent van schipper, marktkramer of foorkramer, die op dezelfde plaats verblijven;
4° de kiezer die op de dag van de stemming, ten gevolge van een rechterlijke maatregel, in een toestand van vrijheidsberoving verkeert. Deze toestand wordt door de directie van de inrichting waarin de betrokkene verblijft, op het in paragraaf 3 bedoelde volmachtformulier vermeld;

5° de kiezer die, wegens zijn deelname aan een activiteit naar aanleiding van zijn vrijheid om zijn godsdienst te belijden of zijn overtuiging tot uiting te brengen krachtens artikel 9 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, in de onmogelijkheid verkeert zich in het stembureau te melden. Deze onmogelijkheid wordt door de organisatoren van de activiteit waaraan de kiezer deelneemt in het kader van zijn godsdienst of zijn overtuiging, op het in paragraaf 3 bedoelde volmachtformulier vermeld;

6° de student die zich, om studieredenen, in de onmogelijkheid bevindt zich in het stembureau te melden. Deze onmogelijkheid wordt door de directie van de onderwijsinstelling waaraan de student studeert, op het in paragraaf 3 bedoelde volmachtformulier vermeld;

7° de kiezer die, om andere dan de voormelde redenen, op de dag van de stemming van zijn woonplaats afwezig is wegens een tijdelijk verblijf in het buitenland en zich bijgevolg in de onmogelijkheid bevindt om zich in het stembureau te melden. De burgemeester van de woonplaats of zijn afgevaardigde vermeldt deze onmogelijkheid op het in paragraaf 3 bedoelde volmachtformulier, op voorwaarde dat de kiezer de nodige bewijsstukken voorlegt of op basis van een verklaring op erewoord als de kiezer een dergelijk bewijsstuk niet kan voorleggen.

De Koning bepaalt het model van de door de kiezer ingediende verklaring op erewoord. De aanvraag wordt ingediend bij de burgemeester van de woonplaats ten laatste op de dag vóór de verkiezingsdag.

§ 2. Als gemachtigde kan elke andere kiezer aangewezen worden.

Ieder gemachtigde mag slechts één volmacht hebben.

§ 3. De volmacht wordt opgemaakt op een formulier waarvan het model door de Koning wordt bepaald en dat gratis bij het secretariaat van de gemeente afgegeven kan worden.

De volmacht vermeldt de verkiezing waarvoor ze geldig is, de naam, de voornamen, de geboortedatum, het adres en het identificatienummer bedoeld in artikel 2, § 3, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, van de volmachtgever en van de volmachtkrijger. De volmacht vermeldt eveneens de naam, de voornamen en de hoedanigheid van de persoon die verklaart dat de kiezer niet naar het stembureau kan komen. De artsen die een in paragraaf 1, 1°, bedoelde onbekwaamheid vermelden, geven hun RIZIV-nummer op.

Het volmachtformulier wordt door de volmachtgever en de volmachtkrijger ondertekend. Het wordt tevens ondertekend door de persoon die verklaart dat de

kiezer niet naar het stembureau kan komen en bevat de stempel van de instelling, overheid of onderneming die deze persoon vertegenwoordigt.

§ 4. De volmachtkrijger stemt eerst voor zijn eigen rekening in het stembureau dat hem is toegewezen.

Om voor de volmachtgever te mogen stemmen, gaat de volmachtkrijger naar het stembureau dat aan de volmachtgever is toegewezen en geeft het in paragraaf 3 bedoelde ingevulde volmachtformulier af aan de voorzitter van het stembureau waar de volmachtgever zou hebben moeten stemmen; de volmachtkrijger legt aan die voorzitter tevens zijn identiteitsdocument voor, alsook de eigen oproepingsbrief waarop op voorhand de stempel met de naam van het kanton van het stembureau van de volmachtkrijger en met de verkiezingsdatum is aangebracht.

Nadat de volmachtkrijger in naam van de volmachtgever gestemd heeft, brengt de voorzitter van het stembureau van de volmachtgever de vermelding "heeft bij volmacht gestemd" aan op de oproepingsbrief van de volmachtkrijger.

§ 5. De volmachten worden bij de in artikel 146, eerste lid, bedoelde staat bijgevoegd en, samen met die staat, naar de vrederechter van het kanton gestuurd. De overeenkomstig paragraaf 1, 3° en 7°, overhandigde verklaringen op erewoord worden door de gemeentebesturen bewaard tot zes maanden na de verkiezing en op gewoon verzoek naar de vrederechter van het kanton doorgestuurd.